

آینه

انتقاد

تحقق‌آشتی‌ملی

● سیدحسین رسولی: اقدام اخیر رئیس‌جمهور و مردان دیپلماتیک ایشان پس از خروج شتاب‌زده آمریکا از برجام در ابراز عکس‌العمل و تصمیم‌گیری خردمندانه و غیراحساسی مبنی بر ادامه گفت‌وگو با سایر قدرت‌های باقی‌مانده در برجام (اتحادیه اروپا، چین، روسیه و…) را در ادامه راهبردی هوشمندانه برجام خدمت بزرگی از ناحیه ایشان به منافع ملی می‌دانم و از آن حمایت می‌کنم، چراکه امروز هدف ائتلاف آمریکا، عربستان و رژیم اشغالگر قدس فراتر از جمهوری اسلامی، بلکه امنیت ملی ایران و موقعیت ژئوپلیتیکی آن است… اگر تانکون نسبت به ضرورت انجام گفت‌وگوی ملی، اعلام غفو عمومی و توسعه اخوت و برادری بین صفوف ملت صرف‌نظر از طرز فکر آنان، قوم، نژاد، دین، مذهب و… تردیدی وجود داشت، هم‌اکنون که کلیت کشور تمام‌قد در مقابل آمریکا ایستاده است، درست در شرایطی که آمریکا بنا دارد سفارت خود را به بیت‌المقدس منتقل کند، تحقق این آشتی ملی بیش از بیش احساس می‌شود. امیدوارم متولیان امر سیاست و امنیت داخلی همگام و همراه با متصدیان بخش سیاست خارجی با درک این ضرورت به صورت منسجم در این مسیر حرکت کنند. پیش‌بینی می‌کنم در این صورت با پشتیبانی از سیاست تدوام ماندن در برجام و ارتباط با اروپا هزینه کاهش خسارت‌های ناشی از پیمان شکنی آمریکا علیه منافع ملی کشور کمتر شود.

کیم‌تان

خروج از برجام و آنچه نباید!

● محمدحسین مخترم: ... بعداز مذاکرات شکست‌خورده سعدآباد، درحالی‌که بیش از پنج سال مذاکره برای امضای برجام و اجرای آن با اروپایی‌ها هیچ نتیجه‌ای نداشته و نتیجه «مذاکرات ۲۴۰ هفته‌ای»، تصمیم برای «مذاکره چند هفته‌ای!» شده است و در ۴۴۰ هفته توانایی دیپلماتیک و سیاسی دولت در حدی نبود که اروپایی‌ها را در برداشتن تحریم‌ها متقاعد کند، وزیر امور خارجه چگونه در چند هفته می‌خواهد چنین کند؟! سادسا مگر همین سه کشور اروپایی سال ۸۲ در مذاکرات سعدآباد با آقای روحانی متعهد نشدند با اجرای پروتکل الحاقی و توقف غنی‌سازی توسط ایران، موضوع هسته‌ای ایران تمام‌شده تلقی و در شورای حکام پرونده به صورت عادی مطرح شود؟ آیا به تعهد خود پای‌رجا ماندند، یا با وجود نقض‌بنشینی‌های آقای روحانی در دولت وقت زیر میز مذاکره زدند و ۲۲ شهریور ۸۳ در شورای حکام آژانس شدیدترین قطع‌نامه را علیه ایران صادر کردند؟ سابعاً پایبندی به تحریم‌های آمریکا بیش از اینکه مربوط به دولت‌های اروپایی باشد، مربوط به شرکت‌های تجاری و خصوصی است و اروپایی‌ها نمی‌توانند شرکت‌ها و بانک‌ها را وادار کنند خطر مجازات آمریکا را بپذیرند. اگر دولت‌های اروپایی هم به شرکت‌های تجاری تضمین بدهند اما وقتی شرکتی یک بار تحریم و مجازات شد، بار دیگر حاضر نیست با ایران کار کند. در اینجا باید تذکر داد هرگونه دادن تضمین ظاهری دولت‌های اروپایی بدون متعهدشدن شرکت‌ها و بخش‌های خصوصی اروپا به برقراری روابط تجاری-مالی با ایران توطئه دیگری خواهد بود که ممکن است در روزهای آینده برای حفظ برجام در داخل و خارج کشور در مورد آن شاهد فضاسازی‌های سیاسی- رسانه‌ای باشیم! ثامناً مگر کشورهای اروپایی در زمان اوباماى دموکرات و مؤدب! با تحریم‌های آمریکا همراهی و شدیدترین تحریم‌ها را علیه ملت ایران اعمال نکردند؟! حال چگونه انتظار دارند در دولت ترامپ جمهوری‌خواه و بی‌نزاکت چنین نکنند؟! هرچند رئیس محترم مجلس که برجام را در ۲۰ دقیقه به تصویب رساند، گفته این چند هفته ارزش آزمودن اروپایی‌ها را دارد، اما باید گفت آزموده را آزمودن خطاست.

پیامدهای مثبت نقض برجام

● رسول سنساری‌راد: اینک، خروج آمریکا از برجام و نقض رسمی و اعلامی آن توسط دونالد ترامپ را باید بازگشت آمریکا به دیپلماسی کابویی دانست که فاقد پیچیدگی‌های معمول در دیپلماسی در رقابای دموکرات‌ها می‌باشد… لذا می‌تواند در عین ایجاد چالش‌هایی، پیامدهای مثبت و حتی دستاوردهایی نیز برای کشورمان رقم بزند که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: افزایش شناخت مردم ما، به‌ویژه نسل جوان، نسبت به ماهیت کینه‌توزانه، قلدرمانه و غیرقابل اعتماد آمریکا که در واقع نوعی ارتقای سطح شناخت جامعه به بیگانگان و با دشمن‌شناسی عمومی را پدید آورده است. ... تقویت وحدت و هم‌گرایی ملی در برابر رفتار ظالمانه و به دور از منطق ترامپ و آمریکا که نه‌تنها امروز در بین نخبگان و فعالان جناح‌های مختلف سیاسی پدید آمده، بلکه در سطح عمومی جامعه نیز پاتازاب داشته… تقویت نگاه به درون و اثبات ضرورت خوداتکایی برای حل مسائل اساسی کشور که تقویت‌کننده استقلال و بسترساز عملیاتی شدن راهبردهای عملی برای مقابله با سناریوهای دشمن به‌ویژه اعمال فشار و تحریم بوده و به استحکام اراده عمومی برای پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی نیز کمک می‌کند… تقویت صحت و عمق راهبردی نگاه رهبری نظام به ماهیت غیرقابل اعتماد و دشمنانه آمریکا که در طول مذاکرات هسته‌ای، در عین حمایت از تیم مذاکره‌کننده، بارها آن را ناداور شده و نسبت به ضرورت اخذ تضمین از طرف آمریکایی، اصرار داشتند.

politics@sharghdaily.ir

شرق: حمیدرضا موسوی، از مسئولان ستادهای انتخاباتی احمدی‌نژاد است که چندی پیش از احمدی‌نژاد اعلام برائت کرد. او به‌تازگی با خبرگزاری فارس و ایستنا هم گفت‌وگو کرده است. موسوی با «شرق» هم گفت‌وگو کرد. نکته مهمی که به آن اشاره کرده، این است که پشت صحنه کارگردانی مناظره‌های سال ۸۸ اسفندیار رحیم‌مشایی بوده است. در ادامه متن این گفت‌وگو می‌آید:

■ شما گفته‌اید که از آقای مشایی یک‌سری اسناد در دست دارید که مربوط به همان سال‌هاست. چرا الان قصد دارید درباره آنها صحبت کنید؟ بعد از ۹ سال…

اتفاقاً شما باید به افکار عمومی پاسخ بدهید که اگر اسنادی داشته‌اید یا اعتقاد به تخلفاتی داشته‌اید، چرا همان زمان مطرح نکردید؟

من سال ۸۴ و ۸۸ در ستاد امتداد مهر، مسئول ستاد بودم. ستاد امتداد مهر مربوط به پسر آقای احمدی‌نژاد بود؛ مهدی. من مسئول کل ستادهای امتداد مهر بودم. انتشار این اسناد آن زمان به صلاح کشور و نظام نبود. آن زمان اگر ائمان ما از آقای احمدی‌نژاد حمایت می‌کردیم، به دلیل این بود که خط احمدی‌نژاد با خط حضرت آقا یکی بود؛ اما الان به انحراف کشیده شده است.

■ شما می‌گویید که در ستادهای امتداد مهر فعالیت داشتید. چه تفاوتی با سایر ستادها داشت و کارش چه بود؟

بیشتر مباحث اجرایی تیم رسانه‌ای آقای احمدی‌نژاد را پیش می‌برد؛ به‌ویژه در سال ۸۸. با آقای افراشته و آقای خورشیدی کار می‌کردیم. هدف ما بیشتر کارهای رسانه‌ای بود.

■ مثلاً چه کاری در سال ۸۸ انجام می‌دادید؟

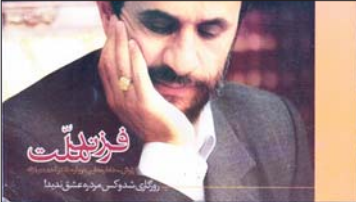
نکته‌ای که می‌خواستم همین‌جا اشاره کنم، این است که زمان مناظره احمدی‌نژاد و کروبی طراح سؤال‌ها خود آقای مشایی بود.

■ در ستادها هم این بحث‌ها مطرح بود؟ و اینکه چرا باید مناظرات به سمت تقابل با هاشمی و ناطق‌نوری برده شود؟ سؤال من این است که پشت این تقابل چه استراتژی‌ای بود؟

در اتاق فکری که داشتیم، می‌دانستیم که نقطه‌ضعف طرف مقابل، آقای هاشمی است؛ چون گفته می‌شد که منابع مالی طیف مقابل را آقای هاشمی تأمین می‌کند. این یک استراتژی بود که آقای مشایی و آقای جوانفکر به همراه آقای شریف‌زاده و آقای داورى که الان زندان هستند، بیشتر بر آن تأکید می‌کردند؛ یعنی همه اینها پایه‌گذار این شیوه‌منظره بودند که به آقای موسوی و کروبی سرگرفت‌ زنند؛ چون توانایی داشتند. به ستادها هم القا شد که در مناظرات دانشگاہی و خیابانی هم سمت‌وسو را به سمت مثلاً خانم رهنورد یا بنیاد شهید و ماجرای تحصن مجلس ششم دوران آقای کروبی و… ببرند.

■ مناظره با آقای موسوی چگونه مطرح و به‌ویژه آن زمان که آقای احمدی‌نژاد به عکس و مدرک خانم رهنورد اشاره کرد و گفت بگم‌بگم.

طراح همه سؤالات خود شخص آقای مهندس مشایی بود. پشت همه اینها تیم آقای مشایی بود.

کتابی در تمجید احمدی نژاد

■ و اینکه محور مناظرات را به تقابل با آقای هاشمی و ناطق بکشند؟

بله. آقای احمدی‌نژاد خودش اگر اطرافیانش بگذارند مشکلی ندارد.

■ یعنی معتقدید که آقای احمدی‌نژاد صرفاً یک مجری بود و صحنه را باقی جیده بودند؟ خودش هیچ نقش فعالی نداشت؟ به نظر نمی‌آید که احمدی‌نژاد صرفاً یک مجری ساده بوده باشد.

خودش هم مجری بود و هم ایده‌پرداز. ولی حسدم این است که ایشان بیشتر، سحر آقای مشایی بود.

■ آقای بقایی چه نقشی داشت؟

بقایی بیشتر با مشایی سخنرانی‌های مشترک بود.

■ سند شما مبنی بر اینکه پشت صحنه گرداندن آن مناظره‌ها و سمت‌وسوی تقابل با خانواده‌های هاشمی و ناطق آقای مشایی بود، چیست؟

من در جلساتشان بودم. قبل از سال ۸۸ ساختمانی در خیابان وصال، کوچه ماهان بود که مدیریتش با مهندس مشایی بود. عملیات این ساختمان محرمانه بود و کارش بولتن‌سازی علیه قوه قضائیه و برخی مقامات بود.

■ چه سالی؟

۸۷ تا ۸۹. مدیران و وزرای دولت‌ها به این ساختمان می‌آمدند و تا نیمه‌های شب جلسه داشتند. یکی از کارهایی که از آن ساختمان بیرون آمد، یک سی‌دی بود که علیه جاسبی منتشر کردند با مجله دولت معیار، با وقتی آقای احمدی‌نژاد سفر استانی می‌رفت، ما یک سری سی‌دی از سفرهای استانی ایشان تهیه می‌کردیم؛ با این هدف که آقای مشایی و آقای احمدی‌نژاد را به یک شکل دیگر جلوه دهیم.

■ چه شکلی؟

ما در یک تیم یک رسانه‌ای با مردم مصاحبه می‌کردیم و بازخورد سفرهایش را می‌گرفتیم.

■ خب فبی نسخه این کار چه مشکلی داشته است؟

ما از آن استفاده می‌کردیم. سی‌دی‌ها را در جامعه منتشر می‌کردیم.

■ محتوای «سی‌دی»‌ها سوگیرانه بود یا واقعیات را منعکس می‌کرد؟

نه، واقعیات را هرچه بود، منتشر می‌کردیم. مثلاً در یکی از سی‌دی‌ها خانمی علیه آقای احمدی‌نژاد صحبت

سیاست

مسئول ستادهای انتخاباتی احمدی‌نژاد:

کارگردان مناظره‌های ۸۸ مشایی بود

کارت وزیریت مشایی که در سازمان ملل توزیع شده بود

می‌کند. ما آن را هم انتشار می‌دادیم با یک دفترچه منتشر کردیم با عنوان «فرزند ملت» که همه نکات مثبت آقای احمدی‌نژاد و بحث‌های ساده‌زیستی ایشان را در آن منعکس کرده بودیم.

■ به نوعی اینها فعالیت‌های انتخاباتی به نفع آقای احمدی‌نژاد بوده است؟

همه این فعالیت‌ها نه تنها با هدف حمایت از احمدی‌نژاد بلکه با هدف مطرح‌کردن مشایی صورت می‌گرفت. مثلاً وقتی آقای احمدی‌نژاد رفت سازمان ملل، یک کتاب با عنوان «انقلاب اسلامی ضرورت‌ها و دستاوردهای اطلاع‌رسانی» منتشر شد که مجموعه سخنرانی‌های مشایی بود.

این کتاب به همراه یک کارت وزیرت در سازمان ملل توزیع شد. کتاب و کارت وزیرت به زبان انگلیسی بود. هدف این بود که به نفع آقای مشایی در جامعه ذهنیت‌سازی شود. به این شکل که گزینه بعدی ریاست جمهوری برای سال ۹۲ آقای مشایی است.

■ بودجه‌های این هزینه‌ها از کجا و چگونه تأمین می‌شد؟

تأمین می‌شد. خود نهاد ریاست‌جمهوری

■ برآورد رقم دارید؟

نه ولی یک‌سری کارت هدیه در برخی جلسات توزیع می‌شد تحت عنوان حق قدم. یک‌سری کارت هدیه ۵۰۰هزار تومانی بود که شعار آقای مهندس مشایی روی آن نوشته شده بود.

■ به چه کسانی داده می‌شد؟

در یک برهه از زمان آقای مشایی با جامعه‌وعاظ ولایی به مشکل برخورد. جامعه‌وعاظ ولایی متعلق به آقای شجونی بود. اما یک جامعه‌وعاظ ولایی دیگر هم با محویت آقای مهندس مشایی درست شد. در این جلسات آقای رئیس‌جمهور دعوت می‌شد و به حاضران کارت هدیه می‌دادند. از ۱۵۰ هزار تومان تا ۵۰۰ هزار تومان. در تاریخ ۲۰ دی ۸۹ به هریک از اعضا کارت هدیه ۵۰۰هزارتومانی داده شد. مناسبتش هم حضور آقای بقایی در آن جلسه بود. سی‌دی آن جلسه هم که به صورت محرمانه بود، من دارم. مهندس مشایی یک‌شعری داشته که می‌گفت با افتخار همه بگوئید. شعر این بود: «ما اهل جنون و بی‌قراری هستیم، اهل دل و مهر و عشق و یاری هستیم؛ دل‌بسته نام مکتب ایرانیم؛ صدشکر خدا که آن انحرافی هستیم».

■ حالا چه شد که شما از مشایی جدا شدید؟

جزء جریان انحرافی نشدیم، چون همیشه وقتی نام ایشان می‌آمد، حمایتش برایش صلوات می‌فرستادند. چون من گفتم گفتمان شما را قبول ندارم، از سال ۹۰ خودم را کنار کشیدم. من می‌گفتم مگر ایشان کیست که صلوات بفرستیم؟ می‌گفتند ایشان عارف و اسلام‌شناس است. کتابی به نام معمای مشایی با محوریت خود آقای مشایی منتشر کردند. ما باید این کتاب را در بین همه افشار توزیع می‌کردیم.

■ چه سالی؟

سال ۸۹ تا ۹۰.

■ الان که مشایی و بقایی بازداشت هستند، احمدی‌نژاد به‌تنهایی ایده‌پردازی می‌کند؟

نه الان هم آقای جوانفکر و شریف‌زاده و دیگران هستند.

■ در جریان تأمین بودجه‌های تبلیغات انتخاباتی سال ۸۴ و ۸۸ هستی؟

ما را در جریان نمی‌گذاشتند.

■ به نظر شما چه شده که این روزها آقای احمدی‌نژاد بحث‌های آزادی‌خواهی را مطرح می‌کند؟ این چرخش از کجا آمده است؟

شعار عدالت‌خواهی یا آزادی‌خواهی آقای احمدی‌نژاد به‌نظم پوسیده است. الان آقای حبیب‌الله جزءخراسانی مگر همکار ایشان نیست؟ چرا اسمی از ایشان نمی‌برد؟ مگر الان در زندان نیست؟ پس چرا فقط اسم مشایی و بقایی را می‌برد؟ از محلات است که کسی باور کند احمدی‌نژاد آزادی‌خواه شده است. آن زمان هر کسی با آقای مشایی مخالفت می‌کرد، باید با او برخورد می‌شد. از مهدی محمدی تا حاج آقا شریعتمداری. یک جلسه در انصار حزب‌الله بود. میهمان یک جلسه آنها حاج‌آقا شجونی بود که نسبت به مشایی حساسیت داشت. آقای مشایی یک‌طیفی اجیر کرد که بروند آنجا که تا اسم مشایی آمد، آنها شروع کنند به برهزن‌دن جلسه و بگویند داستان خانم باوند چیست؟ داستان کاوداری شما در خارج از تهران چیست؟

■ آقای مشایی چندراطلاعات امنیتی از افراد مختلف دارد؟

شما که در جریان پیشینه آقای مشایی هستید. ایشان از نیروهای امنیتی کشور بودند. آقای بقایی هم همین‌طور. اما می‌دانم که دستشان بسیار پر بود. با حداقل این‌گونه وانمود می‌کردند که هیچ مشکلی ندارند. حتماً از هر کسی یک مدرکی داشتند و بر همین مینا هم مانور می‌دادند. می‌گفتند هرکسی که علیه مشایی حرف زد را بزیند. با ساختمانی در میدان ونک در خیابان ونک گرفته بودند. یک اتومبیل با همه تجهیزات در اختیارشان بود. این ساختمان تنها کارش این بود که علیه مسئولان کشور فعالیت‌کنند.

■ مسئولان یعنی چه کسانی؟

قوه قضائیه. بولتن علیه شخص رئیس قوه قضائیه تهیه می‌شد و در جمع همین وعاظ ولایی توزیع می‌شد. درگیری با خانواده آقای لاریجانی از قبل‌ها وجود داشت.

■ تقابل با لاریجانی‌ها هم به‌نظر شما ایده‌شایی بود؟

نه تنها تقابل بود بلکه همه وزرای پیشین که مراجعه

کنید، به شما می‌گویند که مشایی و بقایی همکاره آقای احمدی‌نژاد بودند.

ادامه از صفحه اول

رایزنی سرنوشت‌ساز ایران و اروپا

بازسازی این عمارت، آن هم در شرایطی که هیچ‌کس با آن موافق نیست، برای دولت ترامپ غیرممکن خواهد بود. دوم اینکه افکار عمومی باید بدانند خروج آمریکا از برجام علا‌امکان بازگرداندن تحریم‌های چندجانبه شورای امنیت (snap back) را از آمریکا سلب کرده است. تحریم‌های چندجانبه اتحادیه اروپا هم طبیعتاً منتفی است. این رویداد شاید مهم‌ترین پیامد مثبت حقوقی و راهبردی خروج آمریکا از برجام باشد. از این پس ابزار نرم واشنگتن برای آسیب‌رسانی به ایران به دو اهرم داخلی محدود خواهد شد: یکسری تحریم‌های یک‌جانبه و فرامرزى گنگنه و دولت آمریکا و یکى «جنگ روانی» برای تأثیرگذاری بر فضای جامعه ایران و محاسبات سرمایه‌گذاران خارجی؛ هر دوی این‌اهرم‌ها نیز با یک دیپلماسی هوشمندانه، چارچوب‌سازی‌های حقوقی و با برنامه آگاه‌سازی مدیرانه تا حدود زیادی قابل مهار و مدیریت است. از هم‌اکنون از موضع‌گیری‌های مقامات اروپایی، به‌ویژه اظهارات خانم موگرینی، پیداست که عزم همکاری با ایران برای این «چارچوب‌سازی حقوقی-سیاسی» وجود دارد و دستگتاه دیپلماسی ایران نیز از این فرصت استفاده خواهد کرد. دراین‌راستا، باید به این نکته توجه داشت که مخالفت شدید تدرروهای آمریکا، عربستان‌سعودی و اسرائیل با برجام، برخلاف ادعای رسمی آنها، ارتباط چندانی با قابلیت‌های «هسته‌ای» ایران نداشته و ندارد. علت اصلی مخالفت آنها، قابلیت برجام در تنش‌زدایی میان ایران و غرب، قاعده‌مندسازی این رابطه و ایجاد یک صف‌آرایی دیپلماتیک، سیاسی و راهبردی جدید میان ایران و قدرت‌های غربی است. واکنش سنجیده و همراه با طمأنیه آقای روحانی نشان داد ایران به‌درستی این دینامیسزم را درک می‌کند و به‌راحتی برای اتخاذ سیاست‌های تند و قابل‌بهره‌برداری برای ایران امروز موضع و جایگاه سیاس و اخلاقی برترى در مقایسه با سایر اعضای برجام دارد؛ این برترى سیاسى و اخلاقى فرصت‌های زیادى برای دیپلماسى عمومى و مذاکره‌کنندگان وزارت خارجه برای کسب امتیاز و سازمان‌دهى همکاری‌های جدید ایجاد خواهد کرد. یکى از این فرصت‌ها، رایزنى با اروپا برای دریافت «سته‌های تشویقی-جبرانی» است. درواقع، دولت‌های اروپایی در تلاش خود برای حفظ برجام در شش ماه گذشته، مرتکب یک اشتباه تاکتیکی مهم شدند و آن اینکه آنها برای مباحثات با ترامپ، با اتخاذ یک ادبیات تند و تأیید صوری و ضمنی اتهامات او علیه ایران، هم خاطر تهران را مخدر کردند و هم جامعه بین‌رئسى و سرمایه‌گذاران را در ارتباط با ایران دچار تردید و هراس بیشتری کردند. امروز که اروپا با همه وجود متوجه ماهیت غیرمعتارف دولت ترامپ شده است، ایران در جایگاه مناسبى برای طرح خوسته‌های خود و اقدامات جبرانی اروپا قرار گرفته است. اصرار چند ماه اخیر اروپا بر «الزام» بودن «برجام» نیز این موقعیت ایران را تحکیم کرده است. درواقع، خروج غیرمنطقی و بی‌اساس آمریکا از برجام فصل جدیدی در مناسبات ایران و اروپا رقم زده است و باید این فرصت را مغتنم شمرد. چهارم اینکه با خروج آمریکا از برجام، فضای بلاتکلیفی در سطح جامعه و دنیای کسب‌وکار بالاخره به پایان رسید. امروز سیاست‌گذاران کشور می‌توانند برای مقابله و خنثی‌سازی تمام تبعات حقوقی و سیاسى این خروج برنامه‌ریزى کنند. علاوه‌براین، کارگزاران اقتصادى در ایران، اعم از دولتی و خصوصی نیز می‌توانند در تحلیل‌ى واضح‌تر و چشم‌اندازى مشخص‌تر برای فعالیت‌های خود تصمیم بگیرند. دراین‌راستا، سیاست ترغیب و تشویق مصرف‌کننده برای خرید و حمایت از «کالای ایرانی» اهمیت مضاعفى می‌یابد. در آخر اینکه همه گزینه‌های ایران کماکان روی میز است. خروج از برجام و حتی خروج از آن بی‌نتی -که به رفتار اروپا توهین بسنگی دارد- کماکان از گزینه‌های ایران محسوب می‌شود. اما این نکته را نیز باید در نظر داشت که اتخاذ چنین تصمیماتی نیز نیازمند زمینه‌سازی و همکاری در فضای سیاست داخلی است. درواقع، هیچ واکنش تندى از جانب ایران نباید بی‌هدف و در تارکیى صورت بگیرد، برای مثال، تهدید به خروج از «ان بی تی» می‌تواند همواره به‌عنوان یک گزینه مناسب از جانب تهران مطرح شود، اما چنین تصمیمی در عمل فقط در شرایطی اقدام مثبت و مؤثرى تلقى خواهد شد که اصلاح رفتار آمریکا و لغو مجدد تحریم‌های آن را در پی داشته باشد؛ به‌عبارت‌دیگر، خروج ایران از ان بی تی، یا هر اقدام تند مشابهی، فقط در شرایطی مفید خواهد بود که ایران به‌عنوان یک «اهرم مذاکره» از آن استفاده کند. درواقع، برای اتخاذ چنین تصمیماتی، باید ابتدا یک عزم جدی در داخل کشور برای ورود به دور جدید مذاکرات با آمریکا وجود داشته باشد. اگر چنین اراده‌ای در داخل کشور وجود ندارد، اقدامات متقابل ایران باید با احتیاط بیشتری طراحی و اجرا شود؛ به‌طوری‌که اجرای آنها منجر به صف‌بندی جامعه جهانی در کنار آمریکا، ورود مجدد شورای امنیت به پرونده ایران و احیای مجدد ایران‌هراسی نشود. ضمن اینکه، تصمیماتى تندى مانند خروج از برجام و ان بی تی، فقط در شرایطی لازم و ضرورى است که باقى‌ماندن آمریکا در برجام یک «ضرورت اجتناب‌ناپذیر» ارزیابی شود. در هر صورت، لازم است با همکاری و همدلی همه جناح‌های سیاسى، دست دستگاه دیپلماسى کشور برای اجرای همه‌گزینه‌ها باز گذاشته شود.